

The Validity and Reliability Study of the Turkish Version of Career and Talent Development Self-Efficacy Scale

Muhammed Yıldız

Gaziantep University, pdrdanisman@hotmail.com

Abstract

This study investigates the reliability and validity of the Turkish adaptation of Career and Talent Development Self-Efficacy Scale. The sample consisted of 506 (236 girls, 270 boys) secondary students from Gaziantep, Şahinbey. Scale used in the research was a 14-item Likert-type revised Career and Talent Development Self-Efficacy Scale with 6-point response format. The construct validity of Career and Talent Development Self-Efficacy Scale was examined by factor analysis. In order to calculate the reliability of the scale, Cronbach alpha, item-total correlations and test-retest methods were used. Cronbach alpha coefficient of the scale was found .91, test-retest correlation coefficient was $r = .62$. Item-total correlations coefficients were .51 through .70. Considering reliability and validity study results, it can be concluded that Career and Talent Development Self-Efficacy Scale is a valid and reliable instrument.

Keywords: Career, Talent, Self efficacy

Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Özet

Bu çalışmada, Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve ölçeğin geçerlik, güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Araştırma Gaziantep ili, Şahinbey ilçesinde öğrenim gören 506 öğrenci (236 kız, 270 erkek) üzerinde yapılmıştır. Ölçek 14 maddeli 6'lı Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi ile saptanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları kapsamında Cronbach-alpha katsayısı ve madde toplam korelasyonları hesaplanmış, test-tekrar test yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı için .91, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı .62 olarak saptanmıştır. Ölçeğin madde toplam korelasyonları ise .51 ile .70 arasında bulunmuştur. Analizler sonucunda, Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğinin ortaokul

öğrencilerinin öz yeterlik düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğuna karar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kariyer, Yetenek, Öz yeterlik

Giriş

Eğitim, bireyin yaşamında bilişsel, duyuşsal ve devinişsel kazanımları içeren bir süreçtir. Duyuşsal alanda verilen öğrenci kişilik hizmetlerinde kuşkusuz en büyük pay rehberlik hizmetlerindedir. İlk, orta, lise seviyesinde sunulan rehberlik hizmetlerinden beklenen en mühim görevlerden biri, öğrencilerin, ilgi, yetenekleri ve değerleri göz önüne alınıp, ülkedeki mesleki anlamda var olan arz ve talep dengesi de gözetilerek, üst öğrenim kurumlarına ve bir mesleğe yönlendirmektir (Bozgeyikli,2004).

Bireyin bilişsel, ahlaki, psikomotor becerilerinin bir süreçle gerçekleştiği gibi kariyer gelişimi de çocukluk döneminde başlayıp bireyin tüm hayatını kapsayacak bir yolla olmaktadır (Ginzberg,1984;Super,1990). Mesleki gelişim kuramcılarında Super (1963) meslek seçimini doğumdan ölüme kadar devam eden beş evreye ayırmış ve bu evrelerin her birinde bireyin gerçekleştirmesi gereken mesleki gelişim görevleri olduğunu ortaya koymuştur. Kişinin bu mesleki görevleri yerine getirmesi sonucunda mesleki yetkinlik kavramı ortaya çıkmaktadır.

Super (1957) meslek gelişimini çeşitli evrelere bölmüş ve her evre için birtakım gelişim görevleri tanımlamıştır. Bireyin mesleki olgunluk kazanması için bu mesleki gelişim görevlerini başarı ile tamamlaması gerekmektedir. Mesleki gelişim görevlerini yerine getirme kişide birtakım hazır bulunuşluklarla açıklanmaktadır.

Bandura (1977;1986;1997) ortaya koyduğu kariyer yetkinlik teorisinde yetkinlik beklentisi kavramını işaret etmiştir. Banduraya göre kariyer yetkinlik beklentisi bireyin bir davranışı veya kendisine verilen bir görevi başarılı bir şekilde yerine getirebilmesi için davranış veya görevle ilgili kendinde var olduğuna inandığı yeteneğine olan inanç şeklinde ifade edilmektedir.

Kariyer yetkinlik beklentisini tanımlamaya dönük bir diğer açıklamada Solberg'e göre bireyin kariyer keşfinde, yetkinlik beklentisi inançları, bireyin mesleklerle ilgili ve kariyer süreçleriyle ilgili araştırma yapmak için yaptığı araştırma davranışlarında kendi bilgi, beceri ve yeteneklerine olan inancı olarak tanımlanabilir. Kariyer araştırmada yetkinlik beklentisinin yüksek olması kişinin kendini tanıma, meslekleri ve iş olanaklarını tanıma ve kendi ilgi, yetenek ve değerlerine uygun meslekleri araştırmada kendisini yetkin olarak görmesine neden olur (Solberg,1998).

Mesleki olgunluk düzeyinin en önemli belirleyicisinin öz-yeterlik olduğuna dair araştırmalar vardır. Oğuz'un araştırmasında öz-yeterliliğe etki eden faktörler şunlardır: Cinsiyet, mantıklı karar verme stratejisi, içtepsel karar verme stratejisi, bağımlı karar verme stratejisi, kararsızlık stratejisi ve not ortalamasıdır (Oğuz, 2008). Saya ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada aileden algılanan sosyal destek düzeyi yüksek olan bireylerin mesleki olgunluk düzeylerinin, sosyal destek düzeyi düşük ve orta düzey olan bireylere oranla daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Saya vd, 2009)

Yöntem

Örneklem

Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği'nin uyarılama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, Gaziantep ili, Şahinbey ilçesinde; Atatürk Ortaokulu, Nilüfer Mustafa Özyurt Ortaokulu* ve Özel Seçkin Kolejinde okuyan ortaokul öğrencileri üzerinde "maksimum çeşitlilik örnekleme"(Büyüköztürk, 2011) yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Bu üç okulun seçilmesinin nedeni her sosyoekonomik düzeyden öğrencinin araştırmaya katılımının sağlanması içindir. Araştırmaya 236 kız (%46,6), 270 erkek (%53,4) olmak üzere toplam 506 öğrenci katılmıştır.

Tablo 1

Okullardan alınan örneklem sayıları

Okul	N	%
Atatürk Ortaokulu	166	32.8
Nilüfer M.Ö Ortaokulu*	188	37.2
Seçkin Koleji	152	30
Toplam	506	100

Tablo 1 incelendiğinde Atatürk Ortaokulundan N=166 %32.8, Nilüfer Mustafa Özyurt Ortaokulundan* N=188 %37.2, Özel Seçkin Kolejinden N=152 %30 öğrencinin araştırmaya dahil edildiği görülmektedir.

*Not: Araştırmanın yapıldığı tarihte okulun adı, Dr. Nilüfer Mustafa Özyurt İlköğretim Okulu olarak geçmekteydi, okul dönüşümleri sonrası okul ilkökula dönüşmüştür. Anlatımda birlikteliğin sağlanması amacıyla ortaokul olarak ifade edilmiştir.

Sınıf	N	%
6	166	32.8
7	172	34
8	168	33.2
Toplam	506	100

Tablo 2 incelendiğinde 6.sınıflardan N=166 %32.8, 7.sınıflardan N=172 %34.8.sınıflardan N=168 %33.2 öğrencinin araştırmaya dahil edildiği görülmektedir.

Tablo 3

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet oranları

Cinsiyet	N	%
Kız	236	46.6
Erkek	270	53.4
Toplam	506	100

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya dahil edilen öğrencilerin N=236 %46.6'sının kız, N=270 %53.4'ünün erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları

Yaş	N	%
11	60	11.9
12	151	29.8
13	195	38.5
14	99	19.6
15	1	0.2
Toplam	506	100

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin N=60 %11.9'unun 11 yaşında, N=151 %29.8'inin 12 yaşında, N=195 %38.5'inin 13 yaşında, N=99 %19.6'sının 14 yaşında, N=1 %0.2'sinin 15 yaşında olduğu görülmektedir.

Orjinal Ölçek ve İzin

Ölçeğin orijinali Career and Talent Development Self-Efficacy Scale olarak The Chinese University of Hong Kong'da Yuen ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Mail yoluyla 16.10.2011 tarihinde Mantak Yuen'den izin alınmıştır. Orjinal ölçek 15.113 öğrenciyle geliştirilmiştir. Ölçek yapılan faktör analizi sonucunda üç boyutlu çıkmıştır. Bu alt boyutlar; yetenek gelişimi, çalışma alışkanlıkları ve kariyer keşfidir. Alt ölçeklerin birbiriyle korelasyonu .72 ile .82 arasında bulunmuştur. Alt ölçeklerin iç tutarlılığı .84 ile .87 arası bulunmuştur. Ölçeğin toplam iç tutarlılığı ise .94 olarak bulunmuştur. Dört hafta arayla yapılan test tekrar test sonuçlarına göre iki alt ölçeğin test tekrar test güvenirliği .54 ve .69 bulunmuş genel olarak ölçeğin test tekrar test güvenirliği .78 bulunmuştur (Yuen vd., 2010).

Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğinin Türkçeye Çevrilmesi

Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışmasında ilk olarak ölçek İngilizceyi iyi bilen bir İngilizce öğretmeni tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Bu işlem sonunda 18 maddelik Türkçe çeviri formu hazırlanmıştır. Ölçeğin pilot uygulaması Gaziantep ili, Şahinbey ilçesinde; Atatürk Ortaokulu, Nilüfer Mustafa Özyurt Ortaokulu ve Özel Seçkin Kolejinde okuyan 71 öğrenciyle yapılmıştır. Ölçeğin anlaşılabilirliği açısından görüşleri alınarak gerekli olan düzeltmeler yapılmış ve ölçek uygulamaya hazır hâle getirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğinin benzer ölçekler geçerliği Bozgeyikli (2004) tarafından ortaokul öğrencileri için geliştirilen "Meslek Kararı Verme Yetkinlik Ölçeği (MKVYÖ) ile yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Ölçek adı geçen üç okulda toplam 506 öğrenciye uygulanmıştır. Veri toplama işlemi bitirildikten sonra elde edilen veriler uygun istatistiksel işlemleri yapmak üzere hazır hâle getirilmiştir. Verilerin analizi SPSS kullanılarak yapılmıştır. Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğinin geçerlik çalışmaları kapsamındaki faktör analizi yapılmış, ölçeğin ayırt edici geçerliğini tespit etmek için alt-üst % 27'lik grup karşılaştırması yapılmıştır. Benzer ölçekler geçerliği için Pearson Korelasyon katsayısı

kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirlik katsayılarını belirlemek üzere Cronbach-alpha, madde toplam korelasyonları ve test tekrar test yöntemi uygulanmıştır.

Bulgular

İlk olarak KMO testi yapılmış daha sonra faktör analizi çalışması yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi ve önceden geçerliği saptanmış bir ölçme aracıyla karşılaştırma yoluyla hesaplanmıştır (Balcı,2010). İkinci olarak ölçeğin ayırt ediciliğini tespit etmek amacıyla alt ve üst % 27'lik grup karşılaştırması yapılmıştır. Üçüncü olarak da Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğinin benzer ölçekler geçerliği belirlenmiştir. Çalışmamızda bir maddenin bir faktörde gösterilebilmesi için en az .30'lık faktör yüküne sahip olması gerekli görülmüştür. Yapılan ilk faktör analizinde, ölçeğin iki faktörde toplandığı görülmüştür. Ayrıca faktör yük farkları .10'dan düşük olan 5, 7, 12, 15. maddeler sırasıyla ölçekten çıkarılmıştır ve her çıkarma ardından varimax rotasyonu yapılmıştır. Söz konusu madde ölçekten çıkarıldıktan sonra diğer maddeler üzerinde tekrar faktör analizi yapılmıştır.

Tablo 5

KMO ve Bartlett testi sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Ölçüm Değer Yeterliği		0.939
Bartlett's Test of Sphericity	Ki-Kare Değeri	2952.893
	Sd	91
	P (p< 0.05)	0.000*

* $p < 0.05$

Tablo 5'e göre ölçeğin KMO değeri 0.90'nın üzerinde .94 çıkmıştır.

Tablo 6

Ölçekteki faktörlerin açıkladıkları varyans miktarı

Bileşenler	Öz Değerler			Kare Yüklerinin Toplamları Çıkarıldığında			Kare Yüklerinin Toplamlarının Döndürülmesiyle		
	Toplam	Varyansın Yüzdesi	Kümülatif	Toplam	Varyansın Yüzdesi	Kümülatif	Toplam	Varyansın Yüzdesi	Kümülatif
1	6.48	46.259	46.259	6.48	46.259	46.259	4.19	29.912	29.912
2	1.02	7.272	53.531	1.02	7.272	53.531	3.31	23.619	53.531
3	0.85	6.042	59.573						
4	0.75	5.368	64.941						
5	0.63	4.519	69.46						
6	0.62	4.39	73.85						
7	0.59	4.199	78.049						
8	0.54	3.86	81.909						
9	0.52	3.705	85.614						
10	0.48	3.432	89.046						
11	0.44	3.134	92.18						
12	0.41	2.95	95.13						
13	0.36	2.579	97.709						
14	0.32	2.291	100						

Tablo 6'ya göre öz değeri 1'den büyük olan iki faktör söz konusudur. İki faktörün toplam varyansı %53.53 tür.

Tablo 7

Ölçeğin orijinali ile uyarlamasında maddelerin ait olduğu boyutlar

	Uyarlama		Orjinal Ölçek		
	1.Boyut	2.Boyut	1.Boyut	2.Boyut	3.Boyut
1-Akademik konularda yeteneklerimi keşfetme	*		*		
2-Bağımsız çalışma	*			*	
3-Kariyer çizgimi ve hedeflerimi keşfetme	*				*
4-Ders dışı etkinliklerde potansiyel gücümün farkında olma	*		*		
6-Seçtiğim kariyere göre ilgi alanlarımı geliştirme	*				*
8-Verilen görevleri sistemli çalışarak yerine getirme		*		*	
9-Farklı mesleklerin gerekliliklerini anlama		*			*
10-İlgi duyduğum ders dışı etkinlikleri seçme	*		*		
11-Verilmiş ödevi zamanında bitirme		*		*	
13-Tecrübemi artırmak için çeşitli türdeki etkinlik ve yarışmalara katılma	*		*		
14-Başkalarına yardım etmek için girişimde bulunma		*		*	
16-Ders dışı etkinliklerde belirtilen amaçlara ulaşma	*		*		
17-Dinlenmek, oynamak ve çalışmak için yeterince zaman ayırma		*		*	
18-Sevdiğim ve yapabileceğime inandığım meslek hakkında başkalarını bilgilendirme		*			*

Tablo 7'ye göre orijinal ölçeğin geliştirilmesinde üç faktör etrafında kümelenen maddeler bizim çalışmamızda iki faktörde toplanmaktadır.

Tablo 8

Ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri

	Faktörler	
	1	2
Madde1	0.787	
Madde4	0.744	
Madde3	0.731	
Madde2	0.668	0.303
Madde6	0.637	0.424
Madde13	0.61	0.345
Madde10	0.581	0.335
Madde16	0.571	0.438
Madde11		0.764
Madde18		0.677
Madde14		0.653
Madde8	0.406	0.638
Madde17	0.325	0.564
Madde9	0.415	0.532

Tablo 8'e göre her iki faktörde yer alan maddelerin özdeğerleri en düşük 0.532 en yüksek 0.787'dir.

Tablo 9

Alt %27 ve Üst %27 grupların madde ortalama puanları ortalamaları t-testi sonuçları

	<i>Grup</i>	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Madde1	Alt%27	136	2.8529	270	21.566	0.000*
	Üst%27	136	5.7059	270		
Madde2	Alt%27	136	3.0074	270	18.727	0.000*
	Üst%27	136	5.7059	270		
Madde3	Alt%27	136	3.2353	270	19.637	0.000*
	Üst%27	136	5.7721	270		
Madde4	Alt%27	136	3.1029	270	20.259	0.000*
	Üst%27	136	5.6838	270		
Madde6	Alt%27	136	3.2574	270	21.119	0.000*
	Üst%27	136	5.8456	270		
Madde8	Alt%27	136	3.2721	270	19.676	0.000*
	Üst%27	136	5.7206	270		
Madde9	Alt%27	136	3.3015	270	18.302	0.000*
	Üst%27	136	5.7059	270		
Madde10	Alt%27	136	2.9191	270	20.892	0.000*
	Üst%27	136	5.6838	270		
Madde11	Alt%27	136	3.9853	270	13.006	0.000*
	Üst%27	136	5.7794	270		
Madde13	Alt%27	136	2.9265	270	21.765	0.000*
	Üst%27	136	5.6838	270		
Madde14	Alt%27	136	3.3971	270	16.169	0.000*
	Üst%27	136	5.6912	270		
Madde16	Alt%27	136	3.2647	270	18.705	0.000*
	Üst%27	136	5.7794	270		
Madde17	Alt%27	136	3.4191	270	16.057	0.000*
	Üst%27	136	5.6765	270		
Madde18	Alt%27	136	3.5294	270	14.686	0.000*
	Üst%27	136	5.6985	270		

* $p < 0.05$

Tablo 9'da ölçeğin uygulandığı gruptaki alt gruptaki 136 öğrenci ve üst gruptaki 136 öğrencinin tüm maddelerde $p=0.000$ anlamlı bir biçimde ayrıldığını göstermektedir. Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği toplam puanları göz önüne alındığında, en az puanlara sahip olan %27'lik grupla, en fazla puanlara sahip %27'lik grubu anlamlı bir şekilde ayırt etmektedir. Elde edilen sonuçlar, ölçekteki maddelerin geçerliliklerinin

yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum ölçeğin ölçtüğü özellik bakımından öğrencileri ayırt ettiği ve aynı davranışı ölçtüğü şeklinde yorumlanabilir(Büyüköztürk vd,2011).

Tablo 10

Ölçüt bağıntılı geçerlik çalışmasına ilişkin bulgular

		Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği	Meslek Kararı Verme Yetkinlik Ölçeği
Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği	Korelasyon Katsayısı	1	.610
	P (p< 0.05)		.000**
	N	124	124
Meslek Kararı Verme Yetkinlik Ölçeği	Korelasyon Katsayısı	.610	1
	P (p< 0.05)	.000**	
	N	124	124

**p<0.05

Ölçüt bağıntılı geçerlik çalışmalarından, benzer ölçekler geçerliği için 124 öğrenciye Bozgeyikli tarafından geliştirilen (2004) Meslek Kararı Verme Yetkinlik Ölçeği (MKVYÖ) uygulanmış, öğrencilerin bu ölçeklerden aldıkları puanla ve aynı öğrencilerin Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği puanları Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı yöntemiyle karşılaştırılmıştır. Tablo 10'a göre Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeğiyle, Meslek Kararı Verme Yetkinlik Ölçeği arasındaki korelasyon $r=.61$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur.($p=0,000$).

Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği'nin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Kariyer ve yetenek gelişim öz yeterlik ölçeği'nin güvenirliliği üç yöntemle saptanmıştır. İlk olarak faktör analizi sonucu geçerli olarak ele alınan 14 maddenin aynı uygulamadaki verileri kullanmak suretiyle Cronbach-alpha güvenirliliği hesaplanmıştır ve buna göre birinci faktörün Cronbach-alpha güvenirlilik katsayısı .88, ikinci faktörün Cronbach-alpha güvenirlilik katsayısı .80 olarak bulunmuştur. Ölçeğin tamamına ait Cronbach-alpha güvenirlilik katsayısı .91 olarak bulunmuştur. İkinci olarak Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği'nin 14 maddesine ilişkin madde analizi yapılmıştır. Üçüncü olarak ölçekte yer alan iki boyutun toplam puanları arasındaki

korelasyona veher bir boyut ile ölçeğin toplam puanları arasındaki korelasyona bakılmıştır. Dördüncü olarak test-tekrar test yöntemi uygulanmıştır.

Tablo 11

Cronbach alpha değeri

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
0.91	0.91	14

Tablo 11'e göre ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.91 bulunmuştur.

Tablo 12

Madde-Toplam Korelasyonları

	Madde Toplam Korelasyon Değerleri
Madde1	0.631
Madde3	0.657
Madde4	0.652
Madde6	0.7
Madde8	0.661
Madde9	0.599
Madde10	0.596
Madde11	0.515
Madde13	0.625
Madde14	0.571
Madde16	0.66
Madde17	0.55
Madde18	0.56
Madde2	0.642

Tablo 12 incelendiğinde ölçeğin madde toplam korelasyon değerleri .51 ile .70 arasında değişmektedir.

Tablo 13

Alt boyutlar arası ve alt boyutların toplam ölçekle korelasyonu

		Birinci Boyut	İkinci Boyut	Toplam
Birinci Boyut	Korelasyon			
	Katsayısı	1	.727	.947
	P (p< 0.05)		.000**	.000**
	N	506	506	506
İkinci Boyut	Korelasyon			
	Katsayısı	.727	1	.909
	P (p< 0.05)	.000**		.000**
	N	506	506	506
Toplam	Korelasyon			
	Katsayısı	.947	.909	1
	P (p< 0.05)	.000**	.000**	
	N	506	506	506

**p<0.05

Tablo 13'e göre ölçeğin her iki boyutunun birbiriyle olan korelasyonu $r=.72$, $p=0.000$ olarak anlamlı çıkmıştır. Ölçeğin birinci boyutunu toplam ölçekle korelasyonu $r=.94$ $p=0.000$, ölçeğin ikinci boyutunun toplam ölçek puanlarıyla korelasyonu $r=.90$ $p=0.000$ bulunmuştur.

Tablo 14

Test Tekrar Test Sonuçları

		İlk Test	Son Test
İlk Test	Korelasyon		
	Katsayısı	1	.619
	P (p< 0.05)		.000**
	N	95	95
Son Test	Korelasyon		
	Katsayısı	.619	1
	P (p< 0.05)	.000**	
	N	95	95

**p<0.05

Dördüncü olarak test-tekrar test yöntemi uygulanmıştır. Ölçek öncesinde güvenilirlik analizi için basit rasgele örnekleme yoluyla seçilmiş aynı 95 öğrenciye üç

hafta arayla iki kez uygulanmıştır. Tablo 14'e göre Pearson Korelasyon katsayısı $r=.62$, $p=0.000$ olarak anlamlı bulunmuştur.

Sonuç

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin kariyer ve yetenek gelişimi öz yeterlik düzeylerini belirlemeye yönelik Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği'nin geçerliği: faktör analizi, ayırt edici geçerlik ve benzer ölçekler geçerliği ile belirlenmiştir. Faktör analizi sonucunda ölçeğin iki boyutlu olduğu görülmüştür. Ayırt edici geçerlik çalışması sonucunda ölçekte yer alan 14 maddenin alt grupla, üst grubu birbirinden anlamlı düzeyde ayırt ettiği görülmüştür. Benzer ölçekler geçerliği çalışması sonucunda ise ölçeğin benzer ölçeklerle anlamlı bir korelasyona sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Bu üç geçerlik çalışmasından elde edilen sonuçlar, araştırma literatüründe önerilen ve kabul edilebilen aralıklar arasında bulunmaktadır. Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği'nin güvenilirlik çalışmaları sonuçlarına bakıldığında ise Cronbach-Alpha, madde toplam korelasyonu katsayıları ile test-tekrar test yöntemiyle elde edilen korelasyon katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Kariyer ve Yetenek Gelişimi Öz Yeterlik Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgular, Türkçeye uyarlanan 14 maddelik ölçeğin ortaokul öğrencilerinin kariyer ve yetenek gelişimi öz yeterlik düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmek amacıyla kullanılabileceğini göstermektedir. Cevaplama sistemi her ifade için “ (1) Hiç güvenmiyorum” ve “ (6) Tamamen güveniyorum” arasında 6'lı Likert ölçeği şeklindedir. Her bir maddenin puanları 1 ile 6 arasında değişmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 14, en yüksek puan ise 84'dir.

Kaynakça

- Balcı, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Bandura, A. (1977). *Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioural change*. Psychological Review, 84, 191-215.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1997). *Self- efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bozgeyikli, H. (2004). *Meslek Kararı Verme Yetkinlik Ölçeğinin Geliştirilmesi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11, 221–234.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö., Köklü, N. (2011). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K., Akgün, E., Karadeniz, Ö., Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Ginzberg, E. (1984). Career Development. In D. Brown & L. Brooks (Eds.), *Career choice and development*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Korkut, F. (2004). *Okul Temelli Önleyici Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kuzgun, Y. (2009). *Meslek Gelişimi ve Danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Oğuz, Ö. (2008). *Lise Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Özel Arı Lisesi Örneği)*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- Saya, P., Kazak, M., Doğan, T. (2009). *Mesleki olgunluk düzeyinin cinsiyet, yaş ve aileden algılanan sosyal destek düzeyine göre incelenmesi*. The First International Congress of Educational Research, May 1-3, Çanakkale-Turkey.
- Solberg, V. S. (1998). *Assessing career search self-efficacy: construct evidence and developmental antecedents*. Journal of Career Assessment, 6, 181-193.

- Super, D. E. (1963). *Vocational development in adolescence and early adulthood: Tasks and behaviors*. In D. E. Super, R., Starishevsky, N., Matlin, J. P. Jordaan (Eds.), *Career development self-concept theory* (pp.79- 95). New York: College Examination Board.
- Super, D. E. (1957). *The psychology of careers*. New York: Harper.
- Super, D.E. (1990). *A life span, life space approach to career development*. In D. Brown L. Brooks (Eds.), *Career choice and development: Applying contemporary theories to practice* (2nd ed., 197-261). San Fransico: Jossey- Bass.
- Yeşilyaprak, B. (2011). *Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Yuen, M., Norman, C. G., Raymond, M.C., Patrick, S.Y., Peter, M.K. (2010). *Talent development, work habits, and career exploration of Chinese middle-school adolescents: development of the Career and Talent Development Self-Efficacy Scale*, High Ability Studies, Vol. 21, No. 1, June 2010, 47–62.